

**Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií
pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár**

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon o bankách“)

Lokalizácia: § 2 ods. 2) písm. g)

Účinnosť: 01.12.2009

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 46

Predmety bankových činností

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
- nie je dostupný
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:
<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=376>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
V zákone č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v § 2 ods. 2 sú uvedené bankové činnosti, ktoré môže banka okrem prijímania vkladov a poskytovania úverov vykonávať, ak ich má osobitne uvedené v bankovom povolení. Zoznam uvedených bankových činností je zosúladený s požiadavkami Európskych spoločenstiev na výkon bankových činností pre úverové inštitúcie. Súčasne platný zákon o bankách umožňuje bankám a pobočkám zahraničných bánk vykonávanie poradenskej činnosti v oblasti podnikania. Uvedená činnosť je v súlade s bankovou smernicou. Ide o poradenstvo v tej oblasti podnikania, v ktorej banky pôsobia alebo z ktorej majú dostatok informácií a skúseností. Ako príklady možno uviesť napr. poradenstvo v oblasti finančnej stratégie spoločnosti (emisie dlhopisov, úverovanie, lízing, financovanie podnikového zámeru, manažment pohľadávok). Ďalej ide napríklad o poradenstvo súvisiace so založením, zlúčením alebo splynutím spoločnosti, ako aj riadenia finančných tokov spoločnosti.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
Zástupcovia bankového sektora by mali záujem poskytovať v čoraz silnejšej konkurencii, čo najkomplexnejšie služby. Nevedie ich k tomu len snaha vyjsť v maximálnej možnej miere v ústrety požiadavkám klientov, ale aj zásadné know-how, ktoré banky získavajú a zdokonaľujú pri kontakte s klientmi. Banky majú podrobne zmapované napríklad jednotlivé okolnosti, ktoré viedli alebo mohli viesť k platobnej neschopnosti klientov alebo kroky, ktoré funkčne ochránili iných klientov od hrozby úpadku. Vedeli by uvedené skúsenosti abstrahovať a poskytovať ako empiricky získané „best practice“ na zlepšenie podnikateľského prostredia, spolu s odporúčaniami postupov, procesov či partnerov. Takéto snahy však môžu vzhľadom na veľkú všeobecnosť popisu bankovej činnosti dospieť k riziku prekročenia poskytnutej bankovej licencie. Z tohto dôvodu by bolo predmetom ex post hodnotenia zváženie rozšírenia povolených bankových činností o návrhy a odporúčania na zlepšenie podnikateľských procesov.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: ▪ V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť identifikované subjekty, pri ktorých sa predpokladalo, že ich bude regulácia ovplyvňovať. Ex post: ▪ Banky a pobočky zahraničných bánk
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu / regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
46	Predmety bankových činností.	§ 2 ods. 2 písm. g)	1.12.2009	banky a pobočky zahraničných bánk	22	-	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: ▪ V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, a teda neboli ani vypočítané vplyvy na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: ▪ Ex post náklady neboli kalkulované vzhľadom na povahu regulácie, ktorá nespôsobuje zvýšenie nákladov pre podnikateľské subjekty.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdrojom početnosti pre zistenie počtu dotknutých subjektov z predmetnej oblasti bolo webové sídlo Národnej banky Slovenska. Odkaz na internetovú stránku: https://subjekty.nbs.sk/?c=932
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze analýza vplyvov nebola vykonaná z dôvodu, že hodnotená regulácia bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Rozdiel medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) preto nebolo možné vyčíslit' / určiť dôvod jeho vzniku. Zároveň ide o reguláciu, ktorú nie je možné kvantitatívne posúdiť.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze nebola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, pretože právny predpis bol prijatý pred 1. aprílom 2015. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia: Ministerstvo financií Slovenskej republiky, sekcia finančného trhu, odbor bankovníctva (ďalej ako „MF SR“ alebo „gestor“).

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Slovenská banková asociácia, 30813182 (ďalej ako „SBA“)

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

SBA

Forma:

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

Dátum vykonania:

1.10.2024

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 3.9.2024 do 16.9.2024

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácií:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Zástupcovia bankového sektora prejavili záujem o poskytovanie čo najširšieho spektra služieb v čoraz náročnejšom konkurenčnom prostredí. Nejde len o uspokojenie potrieb klientov, ale aj o využitie rozsiahlych skúseností, ktoré banky získavajú prostredníctvom kontaktu s klientmi. Banky majú detailne zmapované faktory vedúce k platobnej neschopnosti alebo úspešné opatrenia na ochranu klientov pred úpadkom, a preto majú záujem tieto empirické poznatky ponúkať ako „best practice“ odporúčania na zlepšenie podnikateľského prostredia. Takéto snahy však môžu z pohľadu SBA vzhľadom na veľkú všeobecnosť popisu bankovej činnosti v § 2 ods. 2 písm. g) dospieť k riziku prekročenia rozsahu poskytnutej bankovej licencie.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu / regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plnenie cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Medzi základné činnosti, ktoré odlišujú banky od iných finančných inštitúcií zaraďujeme prijímanie vkladov a poskytovanie úverov. Okrem týchto činností v ustanovení § 2 ods. 2 v zákone o bankách je definovaný rozsah ďalších činností, ktoré banky môžu vykonávať za účelom rozširovania svojich aktivít. Týmto spôsobom môžu banky efektívne spravovať prostriedky a poskytovať rôzne finančné služby, čo prispieva k stabilite a rozvoju bankového sektora.

Okrem toho, táto regulácia zabezpečuje, že banky môžu diverzifikovať svoje služby a znižovať riziko spojené s ich podnikaním. Napríklad, keď banky okrem tradičného poskytovania úverov a prijímania vkladov rozširujú svoje portfólio o finančný lízing, investičné služby alebo správu pohľadávok, vytvárajú tak nové príležitosti na generovanie príjmov. Takáto rôznorodosť činností zároveň zvyšuje konkurenciu na trhu, čo môže viesť k zlepšeniu služieb a lepším podmienkam pre klientov.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia / zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy / zrušenia regulácie (dobrovoľné).

Z pohľadu Slovenskej bankovej asociácie je potrebné zvážiť rozšírenie povolených bankových činností, čo by mohlo viesť k zlepšeniu podnikateľských procesov. Podobne ako v Českej republike, kde legislatíva upravila licenčné podmienky a umožnila bankám vykonávať činnosti aj mimo štandardného rozsahu bankovej licencie, aj na Slovensku by bolo prospešné implementovať flexibilnejší prístup za účelom zvýšenia právnej istoty. To by nielenže zvýšilo konkurencieschopnosť bánk, ale aj umožnilo efektívnejšie využívanie ich odborných znalostí a zdrojov.

V prípade, že by sa rozšírenie činností neuskutočnilo, SBA navrhuje vypracovať výkladové pravidlo, ktoré by jasne stanovilo, že určité aktivity, ktoré nie sú explicitne uvedené v bankovej licenci, nebudú považované za prekročenie rozsahu poskytnutej bankovej licencie. Týmto spôsobom by sa eliminovali obavy bánk z potenciálnych sankcií a posilnila by sa ich právna istota a schopnosť reagovať na meniace sa potreby trhu. SBA sa zároveň zaviazala poskytnúť Ministerstvu financií Slovenskej republiky špecifické príklady činností, ktoré by mali záujem poskytovať.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

Ministerstvo financií sa k návrhu na úpravu § 2 ods. 2 písm. g) zákona o bankách stavia rezervovane, pričom odkazuje na to, že ide o transpozíciu smernice Capital Requirements Directive (ďalej ako „smernica CRD“). Podľa MF SR je rozsah tohto ustanovenia dostatočne široký na to, aby zahŕňal aj poradenstvo začínajúcim podnikateľským subjektom, vrátane odporúčaní a návrhov na zlepšenie podnikateľských procesov. Ministerstvo preto nevidí dôvod na doplnenie tohto ustanovenia, keďže aktuálne znenie umožňuje bankám vykonávať dostatočne široké spektrum činností, ktoré sa vzťahujú na poskytovanie poradenstva v oblasti podnikania.

Ministerstvo financií konštatuje, že § 2 ods. 2 písm. g) zákona o bankách predstavuje pomerne široké ustanovenie, ktoré povoľuje bankám poskytovať rôzne poradenské činnosti v oblasti podnikania a poskytovanie takýchto činností nebude dôvodom prekročenie rámca bankovej licencie. Z tohto dôvodu MF SR nevidí potrebu na doplnenie tohto ustanovenia, pretože by to mohlo viesť skôr k zúženiu rozsahu poskytovaných činností, ak by boli činnosti definované konkrétnejšie. Avšak sú otvorení diskusii s Národnou bankou Slovenska ohľadom výkladových pravidiel, ale MF SR momentálne nevidí dôvod na vydanie výkladového stanoviska. Týmto spôsobom sa usiluje o udržanie flexibility a dostupnosti širokého spektra bankových činností, čo prispieva k dynamickejšiemu podnikateľskému prostrediu.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu / regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Banková asociácia upozornila na to, že súčasná legislatíva, konkrétne § 2 ods. 2 písm. g) zákona o bankách, môže spôsobovať právnu neistotu pri poskytovaní širších poradenských služieb, ktoré môžu presiahnuť bežný rámec bankovej licencie. Banky by chceli využívať svoje skúsenosti na zlepšenie podnikateľského prostredia tým, že by poskytovali odporúčania a "best practice" postupy. Obávajú sa však rizika, že takéto aktivity by mohli byť považované za prekročenie povolennej bankovej licencie. Asociácia preto navrhovala presnejšie definovať rozsah povolených činností alebo zaviesť jasné výkladové pravidlá.

Ministerstvo financií reagovalo na podnet s tým, že súčasné ustanovenie je dostatočne široké a pokrýva aj poradenské služby zamerané na zlepšenie podnikateľských procesov, rovnako to bolo uvedené aj v dôvodovej správe pri prijímaní tohto ustanovenia. MF SR zdôrazňuje, že zákon bol prijatý v súlade s európskou smernicou CRD a rozširovanie výkladu ustanovenia by mohlo viesť k zníženiu jeho účinnosti. Ministerstvo nevidí potrebu legislatívnej úpravy, ale pripúšťa možnosť diskusií s Národnou bankou Slovenska na zverejnenie výkladových pravidiel, ak by sa to ukázalo ako nevyhnutné.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Zástupcovia Slovenskej bankovej asociácie navrhovali rozšíriť povolené bankové činnosti, čo by umožnilo bankám poskytovať širšie spektrum služieb a zlepšiť podnikateľské procesy podobne ako v Českej republike. Argumentujú, že širšie spektrum činností by posilnilo konkurencieschopnosť bánk a umožnilo efektívnejšie využívať ich odborné znalosti a zdroje. Ak by sa rozšírenie činností neuskutočnilo, SBA navrhovala jasné výkladové pravidlo, ktoré by stanovilo, ktoré činnosti nebudú považované za prekročenie licencie, čím by sa zvýšila právna istota bánk.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej aj ako „MH SR“) a Ministerstvo financií vníma súčasné ustanovenie § 2 ods. 2 písm. g) zákona o bankách ako dostatočne široké na to, aby umožnilo bankám poskytovať rozličné poradenské služby vrátane odporúčaní pre zlepšenie podnikateľských procesov. Súčasná nastavenie poskytuje priestor na diverzifikáciu činností, čo podporuje konkurenciu na finančnom trhu a zároveň zvyšuje kvalitu a dostupnosť služieb pre klientov. Zároveň však MH SR rozumieme obávam zástupcov bankového sektora, ktorí upozorňujú na riziko prekročenia rozsahu bankovej licencie.

Zo záverov diskusie vyplynulo, že zástupcovia SBA poskytnú MF SR konkrétne príklady činností, ktoré by mali záujem poskytovať, a ktoré by mohli doplniť „medzeru“ v dôvodovej správe k tomuto ustanoveniu. K zaslaným príkladom MF SR zaujme stanovisko, ktoré sprostredkuje SBA.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov / ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

MH SR sa stotožňuje s vyššie uvedenými závermi a vyjadruje pozitívny postoj zámeru MF SR zaslať SBA utvrdenie ku konkrétnym príkladom činností za účelom zvýšenia právnej istoty. V kontexte vyššie uvedeného spracovateľ zastáva názor ponechania súčasného legislatívneho znenia predmetnej regulácie.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor právneho predpisu nemal pripomienky k procesu ex post hodnotenia.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor právneho predpisu sa k obsahu stanoviska spracovateľa nevyjadril

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia